

РЕШЕНИЕ

№ 15656

гр. София, 23.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 01.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **5219** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203, Административнопроцесуалния кодекс вр. с чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).
Образувано е по искова молба на „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], п.к. 4000, р-н Централен, [улица], ет. 6. представлявано от управителя И. Н. К. срещу Комисията за енергийно и водно регулиране с искане Комисията да заплати на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. АПК, обезщетение за имуществени вреди, пропуснати ползи, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал.2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) в периода 01.01.2024г. – 30.06.2024г. или при условията на ЕВЕНТУАЛНОСТ на основание чл.2в, ал.1, т. 1 ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. АПК за от съществено нарушение на правото на ЕС правото на ЕС - чл. 4. параграф 3 и чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива (ЕС) 2018С1001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници, в общ размер от 210731,99 лв. главница и законна лихва в общ размер 27 712,51 лева.
Според изложеното в исковата молба вредите представляват пропуснати ползи, претърпени при продажбата на произведената от експлоатираната от ищеца електрическа централа електрическа енергия и продадена на организиран борсов пазар, чрез търговец на електрическа енергия, за които през исковия период са получени премии за компенсация от Фонд "Сигурност на електроенергийната система" (ФСЕС) в по-нисък размер, тъй като КЕВР не е изпълнила задължението си по чл. чл. 31, ал. 2 от ЗЕ да измени определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава

за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия. Според твърденията на ищеца е било налице такова съществено изменение, но въпреки това КЕВР не е изпълнил задължението си за изменение на премията съобразно изменението на прогнозната пазарна цена.

Ищецът твърди, че ако КЕВР бе изпълнил задължението си за изменение на премията съобразно изменението на прогнозната пазарна цена, то за стопанисваната от него ФЕЦ „Ръжено К.“ при прогнозна пазарна цена за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., в размер на 183,70 лв./МВтч, премията, която е следвало да определи КЕВР и която е следвало да получи „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД е в размер на 301,90 лв./МВтч, а не 235,33 лв./МВтч по Решение Ц-13 от 30.06.2023 г. на КЕВР.

С направено на основание чл. 214, ал.1, изр. 3 от ГПК, вр. с чл. 144 АПК изменение на размера на исковите претенции с оглед приетото заключение по допуснатата съдебно-икономическа експертиза, ищецът моли съда, на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. АПК, в условията на евентуалност на основание чл. 2в, ал.1 т.1 от ЗОДОВ, да осъди КЕВР да му заплати общо обезщетение в размер на 119 053,82 евро главница и лихва в размер на 14 246,06 евро по следните обективно кумулативно съединени претенции:

- 12187,50 евро (дванадесет хиляди сто осемдесет и седем евро и петдесет цента) без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.01.2024 г. - 31.01.2024 г.;
- законна лихва за забава от 1 458,36 евро (хиляда четиристотин петдесет и осем евро и тридесет и шест цента) върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба (19.05.2025 г.);
- 15 798,61 евро (петнадесет хиляди седемстотин деветдесет и осем евро и шестдесет и един цента) без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.02.2024 г. - 29.02.2024 г.;
- законна лихва за забава от 1 890,47 евро (хиляда осемстотин и деветдесет евро и четиридесет и седем цента) върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба (19.05,2025 г.);
- 19 409,72 евро (деветнадесет хиляди четиристотин и девет евро и седемдесет и два цента) без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.03.2024 г. -31.03.2024 г.;
- законна лихва за забава от 2 322,58 евро (две хиляди триста двадесет и два евро и петдесет и осем цента) върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба (19.05.2025 г.);
- 23 773,15 евро (двадесет и три хиляди седемстотин седемдесет и три евро и петнадесет цента) без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.04.2024 г. - 30.04.2024 г.;
- законна лихва за забава 2 844,71 евро (две хиляди осемстотин четиридесет и четири евро и седемдесет и един цента) върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба (19.05.2025г.);
- 21 553,82 евро (двадесет и един хиляди петстотин петдесет и три евро и осемдесет и два цента) без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.05.2024 г. - 31.05.2024 г.;
- законна лихва за забава от 2 579,15 евро (две хиляди петстотин седемдесет и девет евро и петнадесет цента) върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба (19.05.2025 г.);

- 26 331,02 евро (двадесет и шест хиляди триста тридесет и един евро и два цента) без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.06.2024 г. - 30.06.2024 г.

-законна лихва за забава от 3 150,79 евро (три хиляди сто и петдесет евро и седемдесет и девет цента) върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба (19.05.2025 г.)

Претендира и присъждане на законната лихва за забава върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба до датата на окончателно изплащане на дължимите суми. Претендира разноски, съгласно представен списък.

В условията на евентуалност с писмена молба в първото съдебно заседание ищецът претендира посочените суми като обезщетение за претърпени имуществени вреди, причинени от нарушение от страна на ответника – КЕВР на правото на ЕС, чл.4, пар.3 и чл. 6, пар. 1 и пар. 2 от Директива (ЕС) 2018/2021 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018г.

Към исковата молба са приложени писмени доказателства по опис. Допълнително са представени и приети като доказателства писмени доказателства, използвани от вещото лице за изготвяне на експертизите. Подробни съображения за основателност на предявените искове жалбоподателят излага в представени по делото писмени бележки.

Ответникът, Комисия за енергийно и водно регулиране, в писмен отговор на исковата молба изразява становище, че предявеният иск по чл. 1 от ЗОДОВ е допустим, но неоснователен и недоказан по размер. Излага подробни съображения за липса на незаконосъобразно бездействие, поради липса на нормативноустановено задължение за извършване на действия. Твърди, че в случая е налице мълчалив отказ, а не незаконосъобразно бездействие, тъй като КЕВР е следвало да се произнесе с административен акт. Твърди, че КЕВР не действа при условия на обвързана компетентност, а при оперативна самостоятелност и едва при наличие на конкретни параметри и срокове, в които административният орган трябва да се произнесе, може да възникне задължение за действие, съответно би възникнало незаконосъобразно бездействие. Според ответника преценката дали е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за периода спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия е в дискрецията на регулатора. Счита, че в случая не е налице такова съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от регулаторния / ценови период. Оспорва размера на претендираните вреди, както по отношение на периода, за който се претендират, така и по отношение начина на определянето им. Относно евентуално предявения иск на основание чл. 2в от ЗОДОВ ответникът излага писмено становище за неговата недопустимост и неоснователност. Счита, че с нормите на чл.4, пар.3 и чл. 6, пар. 1 и пар. 2 от Директива (ЕС) 2018/2021 не се предоставят права на частноправни субекти и не е налице достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС. Ответникът представя писмени доказателства, справки, използвани от вещото лице за извършване на допуснатите експертизи. Моли исковите да бъдат отхвърлени изцяло. Претендира присъждане на разноски, съгласно представен списък. Подробни съображения излага и в писмени бележки.

Участващият по делото прокурор от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на исковите претенции и счита, че следва да бъдат отхвърлени.

Административен Съд С. - град, I отделение, 65-и състав, след като взе предвид наведените от страните доводи, изразеното становище на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Установено е, че ищецът „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД притежава фотоволтаична централа

„Р. К.“ с инсталирана мощност 4999.28 МВт, разположена в ПИ 000891, м. „Изгорелите саи“, землището на [населено място], [община], област П. (ФЕЦ „Р. К.“). Централата е въведена в експлоатация на четири етапа. Етап 1 с инсталирана мощност 1258.56 КВт е въведен в експлоатация с Разрешение за ползване № ДК-07-ЮЦР-4 от 03.01.2012 г., издадено от началника на РДНСК - Ю. централен район. Етап 2 с инсталирана мощност 1258,56 КВт е въведен в експлоатация с Разрешение за ползване № ДК-07-ЮЦР-5 от 03.01.2012 г., издадено от началника на РДНСК Ю. централен район. Етап 3 с инсталирана мощност 1258,56 КВт е въведен в експлоатация с Разрешение за ползване № ДК-07-Пд-91 от 03.05.2012г., издадено от началника на РО „НСК“ П. към РДНСК ЮЦР. Етап 4 с инсталирана мощност 1223,60 КВт е въведен в експлоатация с Разрешение за ползване ДК-07-Пд-119 от 05.06.2012 г., издадено от началника на РО „НСК“ П. към РДНСК ЮЦР.

Произвежданата от дружеството електрическа енергия се изкупува по преференциална цена, съгласно договор от 21.12.2011 г., сключен с „ЕВН България Електроснабдяване“ АД за срок от 20 години.

След влизане в сила на §. 68 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД е сключил с Фонд Сигурност на електроенергийната система (ФСЕС) Договор за компенсиране с премии № ВЕИ-72 / 31.10.2018 г. в сила от 01.01.2019 г. до 15.01.2032 г.

Размерът на премията по Договора за премии се определя на основание §68.

С Решение № Ц-13 / 30.06.2023 г. КЕВР е определила премии за производителите като разлика между приложимата преференциална цена 485,60 лв./МВтч и прогнозната пазарна цена за съответната група 250,27 лв./МВтч, изчислена на база определената от КЕВР прогнозна пазарна цена за базов товар за предстоящия регулаторен период в размер на 256,37 лв./МВтч и коефициента за групата 0,97619. Определената премия, относима за ищеца, е в размер на 235,33 лв./МВтч, считано от 01.07.2023г.

Количеството електрическа енергия, произведено от ФЕЦ „Р. К.“ за процесния период 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. е в рамките на нетното специфично производство, тоест за него се дължи и е изплатена премия от ФСЕС.

За произведеното количество електрическа енергия за периода 01.01.2024 г. – 30.06.2024г. ищецът е получил от ФСЕС премии по Договора за премии, което се потвърждава от приложените документи. За месец януари 2024 г. за 324 МВтч. е получил премия в размер на 76246,92 лв. За месец февруари 2024 г. за 420 МВтч. е получил премия в размер на 98838,60 лв. За месец март 2024 г. за 516 МВтч. е получил премия в размер на 121430,28 лв. За месец април 2024 г. за 632 МВтч. е получил премия в размер на 148728,56 лв. За месец май 2024 г. за 573 МВтч. е получил премия в размер на 134844,09 лв. За месец юни 2024 г. за 700 МВтч. е получил премия в размер на 164731,00 лв.

Съгласно чл. 21, ал. 1. т. 86 от ЗЕ, КЕВР определя ежегодно в срок до 30 юни премии за електрическа енергия от ВИ. произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW.

В § 68, ал. 3 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. ДВ, бр. 9 от 2021 г, и чл. 22а от НРЦЕЕ, е предвидено, че премиите се изчисляват като разлика между определената преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта, и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник

В чл. 31б, ал.2 ЗЕ изм., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г. е предвидено, че Комисията изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице

съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.

Между страните не е спорно и е установено от събраните по делото доказателства, че в исковия период не е налице изменение на определената от Комисията с Решение Ц-13/30.06.2023г. премия в размер на 235,33 лв./МВтч. Това е сторено с Решение № Ц-15 от 30.06.2024г.

По делото е допусната съдебно-икономическа експертиза (СИЕ) с въпроси, поставени от страните, която, като е използвала, въведената в Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, Методика за определяне на прогнозна пазарна цена - Раздел III „а" и като е приложила начина, по който е определена прогнозната пазарна цена за групата на производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия (, в която попада ищецът) с Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г., за периода 01.07.2023 г. - 30.06.2024г., е изчислила прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.07.2023 г. - 31.12.2023 г по месеци и средно за периода 01.07.2023 г. - 31.12.2023 г. - 250,27 лв./МВтч, изчислила е прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024г. На база на така направените изчисления, вещото лице е изчислило премията, дължима на „Е. ГРУП БГ 2009“ ЕООД за един мегаватчас произведена електрическа енергия от ФЕЦ „Ръжено К." за периода 01.01.2024 г. – 30.06.2024г. При приложима преференциална цена 485,60 лв./Мвтч в размер на 235,33 лв./МВтч, считано от 01.07.2023г. За да направи това, е определена прогнозна пазарна цена за базов товар, коригирана със съответния коефициент, при прилагане на корекция надолу от 5%, както е подходено в Решение № Ц-13/30.06.2023 г. на КЕВР. След това е изчислило и разликата между реализираните приходи от премии на ищеца от Фонд „Сигурност на електроенергийната система" за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., и приходите по премията, изчислена от експертизата, която е установена по месеци и в общ размер възлиза на 119053,83 евро при премия за електрическа енергия с прогнозна цена за базов товар с корекция надолу от 5 % (181,01 лв./ КВтч), както е подходено в Решение 3 Ц-13/30.06.2023г. на КЕВР. Въз основа на така получените суми е изчислена и законната лихва за забава върху тях в съответствие с Постановление № 426 от 18 декември 2014 г. за определяне размера на законната лихва по просрочени парични задължения. Разликата при премията за електрическа енергия прогнозна. Цена за базов товар без допълнителни корекции (185,47 лв./КВтч) е изчислена в размер на 112014,49 евро.

Съдебно-икономическата експертиза е изготвила различни варианти, като е изчислила прогнозна пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., като е съобщила методиката, използвана от КЕВР в Решение № Ц-2 / 01.01.2022 г. за изменение на премията, които се заплащат на производители от възобновяеми източници (ВИ), по-специално - като е преизчислила прогнозна цена за оставащия период от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г. въз основа на данни за фючърсите от Европейската енергийна борса (ЕЕБ) за месец декември 2023 г., така както са предоставени от КЕВР с писмо от 26.01.2026 г. В съответствие с получените стойности е посочено налице ли е съществено изменение между постигнатата пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар и прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар. Изчислена е и премията, дължима на „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД за един мегаватчас произведена електрическа енергия от ФЕЦ „Ръжено К." за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., при прилагане на прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024г.г. - 30.06.2024 г. Вещото лице е изчислило и размера на главниците и на вземанията за лихва, като е взело предвид единствено сумите за периода от

01.05.2024г., като те възлизат съответно на 58760,96 евро главница и 6631,30 евро лихви. По искане на ответника е изчислена и прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024г.г. - 30.06.2024 г., въз основа на данни и фючърси от ЕЕБ за месец ноември 2023г. и без да прилага корекция от 5 % и е посочило отклонението спрямо определената от КЕВР прогнозна пазарна цена за базов товар, както въз основа на данни за постигната пазарна цена към края на месец ноември и за данни за фючърсите от ЕЕБ за м. ноември 2023г. Заключение е изготвено по допуснатата СИЕ и е прието без възражения от страните.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното: Възражението, направено с писмените бележки от ответника, постъпили след приключване устните състезания, за недопустимост на искането за изменение размера на иска, противоречи на заявеното от процесуалния представител на ответника в откритото съдебно заседание, в което е представена молбата на ищеца за изменение размера на исковата претенция, в което изрично заявява, че искането е допустимо. Искането е направено след приемане заключението по допуснатата СИЕ и е направено с оглед установените в него факти. Съгласно чл. 214, ал. 1, изр. трето ГПК, до приключване на съдебното дирене в първата инстанция ищецът може да измени само размера на предявения иск, както и да премине от установителен иск към осъдителен и обратно. В случая с молбата ищецът е изменил само размера на иска. Ответникът твърди недопустимост на т.ІІІ от молбата на ищеца за изменение на иска, каквато точка не фигурира в молбата.

Предявените главни икове с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ са допустими. Процесуалната легитимация на двете насрещни страни следва единствено от правното твърдение на ищеца. Тя се обуславя от заявената от ищеца принадлежност на спорното материално право - от претендираното или отричано от ищеца право. Поради това при проверката дали искът е предявен от и срещу надлежна страна, съдът изхожда от правото, което се претендира или отрича с исковата молба. За да бъде едно лице субект на процесуални правоотношения като страна е необходимо то да съществува към момента на завеждане на иска и да притежава процесуална правоспособност. Това е условие за допустимост на исковия процес, доколкото не може да възникне процесуално правоотношение по отношение на лице, което не съществува или не притежава процесуална правоспособност. Пасивната процесуална правоспособност по исковите за обезщетения по ЗОДОВ е ограничена от разпоредбата на чл.205 АПК, вр.чл.1, ал.2 ЗОДОВ, която предвижда, че искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Съгласно разпоредбата на чл.204, ал.4 АПК, незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението. Дали вредите са причинени от административна дейност и дали са причинени от заявления с исковата молба ответник са въпроси, свързани с основателността, а не с допустимостта на иска. По изложените съображения исковите са допустими в производство по реда на чл.203 и сл. АПК и подсъдни на Административен съд София-град съобразно чл. 7 ЗОДОВ.

Относно основателността на исковите претенции съдът намира следното:

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен

орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. Отговорността по предявените иски по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е безвиновна, обективна за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР.

Първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по ЗОДОВ – незаконосъобразното бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод изпълнение на административна дейност е налице само, когато е налице бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Съобразно приложимата правна уредба и непротиворечивата съдебна практика на ВАС незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на действия в противоречие с предписано от императивна правна норма задължение. Бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на закона. Преценката за наличие на бездействие следва да бъде направена при анализ на нормативно установено задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактно, а конкретно регламентирани в Конституцията, закони и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да се ограничи кога тяхното неизпълнение влече последиците на чл. 1 от ЗОДОВ. Максималната ширина на приложение на ЗОДОВ позволява да се претендират вреди, както от незаконосъобразни фактически, така и от правни действия. Правните действия също могат да се намират в пряка връзка или причинно- следствена верига с вредоносен резултат. (Решение № 409/16.01.2025г. по адм.жд. № 6988/2024 на ВАС, III о.). Под незаконосъобразно бездействие следва да се разбира "дължими по силата на закона фактически действия, включително и действия, за които по смисъла на чл. 21 от АПК, органът постановява индивидуален административен акт, както и фактически действия, които са административна услуга по смисъла на § 1, т. 2, в. "в", "г" и "д" от Закона за администрацията (Решение № 2914 от 20.03.2025 г. на ВАС по адм. д. № 9719/2024 г., III о). Бездействието, за да е годно самостоятелно основание за имуществена отговорност на административния орган, трябва да е бездействие на орган, който е овластен да извърши съответното действие, да е материално незаконосъобразно или да са нарушени поне съществено администраивнопроизводствените правила, доколкото ги има, т.е. бездействието е противоправно само когато административният орган е бил длъжен да действа и то по-точно определен начин, т.е. в хипотезата на обвързана компетентност.

В чл. 31б, ал.2 ЗЕ изм., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г. е предвидено, че: "Комисията *изменя* определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за

оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.”

От така цитираната разпоредба следва, че с нея е въведено задължение за КЕВР при наличие на споменатото условие - съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия да измени определените премии независимо в каква посока е изменението. Граматическото тълкуване на посочената разпоредба води до извод, че КЕВР при наличие на съществено изменение действа в условията на обвързана компетентност и в случай, че не е изменила определените премии в предходните 6 месеца / за регулаторния период/ е длъжна да ги измени.

Неоснователни са доводите на ответника, че органът в случая действа в условията на оперативна самостоятелност и решението на КЕВР дали да измени приетите за регулаторния/ценовия период премии е изцяло в оперативната самостоятелност на административния орган. Този извод се опровергава и от историческото тълкуване на посочената разпоредба, чиято редакция до 13.10.2023 г. е предвиждала, че: “Комисията има право при необходимост да измени определените премии,...”, както и към настоящия момент е формулирано правомощето на КЕВР по чл.1 на чл. 32б от ЗЕ, да изменя утвърдените цени на електрическа енергия и пр.

В случая за КЕВР съществува нормативно определено с чл. 32б, ал.2 от ЗЕ задължение при наличие на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия да измени определените премии, като не може да прави това по-често от веднъж на 6 месеца. От събраните по делото доказателства се установява, че след Решение Ц-13/30.06.2023г. размерът на премиите не е променян, следователно изпълнено е и условието да не е извършвана промяна на премиите по-често от веднъж на 6 месеца.

На следващи място, за да възникне задължението на КЕВР по чл.32б, ал.2 от ЗЕ за изменение на определените премии, то следва да е *налице* „съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар”. Съгласно легалната дефиниция на това понятие по смисъла на §1, т. 16а от ДР на Наредбата №1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия („НРЦЕЕ”), “съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар” е налице, ако това изменение е в размер над 15 на сто. Наличието на цитираната легална дефиниция опровергава твърдението на ответника, че преценката за това дали е налице съществено изменение е оставена на дискрецията на регулатора. Както се установява и от приетото заключение по допуснатата СИЕ, в Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия е въведена Методика за определяне на прогнозна пазарна цена Като е използвало посочената методика вещото лице е заключило, че отклонението на определената от КЕВР ППЦБТ от 01.07.2023 г. - 256,37 лв./МВтч спрямо постигнатата цена на пазар „Ден напред” на БНЕБ до м.12.2023 г. и прогнозната цена за оставащия срок от периода - първо полугодие на 2024 г. — 185,47 лв./МВтч е 27,7%. Отклонението в края на м. декември 2023 г. е 27,7%, превишава 15% и се определя за съществено, при което са налице условията за изменение на премиите изплащани от ФСЕС за електрическата

енергия, произведена от възобновяеми източници. Съдът кредитира варианта на изчислението на вещото лице, с използваните данни за м. декември 2023г., предоставени от КЕВР доколкото, както посочва и експертът, изменението на премиите се прави към месец декември, премиите се изменят на база месец декември от 01 януари на следващата година и такава е и практиката на КЕВР от 2022 г. и 2025г. Както посочва и експертизата, би следвало да се вземат данни към месец декември, тъй като те са по-близки до периода и относими към прогнозата, която следва да се направи. В заключението е установено, че отклонението на определената от КЕВР ППЦБТ от 01.07.2023 г. - 256,37 лв./МВтч спрямо постигната цена на пазар „Ден напред“ на БНЕБ до м.11.2023 г. и прогнозната цена за оставащия срок от периода - първо полугодие на 2024 г. - 211,78 лв./МВтч е 17,4%. Отклонението в началото на м. декември 2023 г. е 17,4%, и също превишава 15% и са налице условията за изменение на премиите, изплащани от ФСЕС, за електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници.

Както посочва и ВАС в Решение № 3221 от 23.03.2026г. по адм.д № 5268/2025г., именно данните за месец декември са използвани традиционно от регулатора като база за изчисляване на премиите, валидни от началото на следващата година. Доколкото експертизата, изготвена въз основа на официално предоставените от КЕВР данни, не е оспорена от страните, съдът я кредитира в тази част, в която експертът е установил отклонение, надвишаващо предвидения в закона праг от 15 на сто.

След като от събраните по делото доказателства в т.ч. и заключението по допуснатата СИЕ е установено наличието на съществено изменение по смисъла на закона, то за КЕВР е съществувало нормативно установено задължение да измени определените премии, считано от 01.01.2024г.

От изложеното следва, че от събраните по делото доказателства и анализа на относимите законови разпоредби следва, че в случая е установено незаконосъобразно бездействие от страна на КЕВР да измени определените премии, съгласно разпоредбата на чл. 32б, ал.2 от ЗЕ. Констатираното бездействие е при изпълнение на административна дейност, доколкото КЕВР е държавен орган и определянето на премиите съгласно чл. 32б, ал.2 ЗЕ е свързано с правомощията му по определянето на енергийната политика, регулирането и контрола, съгласно чл.1, ал.1 от ЗЕ.

Следователно, налице е първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – незаконосъобразно бездействие при или повод изпълнение на административна дейност.

В този смисъл е и решение № 3221 от 23.03.2026г. по адм.д № 5268/2025г. на Върховния административен съд по аналогичен казус за същия период, в което е прието, че неизпълнението на задължението на КЕВР при неизпълнение на изискването по чл. 31б, ал. 2 от Закона за енергетиката съставлява липса на волеизявление на административния орган, което по своя характер представлява материално действие, за което административният орган е пряко задължен по силата на правна норма. Фактическото действие също може да бъде юридическо (правно) действие, както и волеизявлението на административния орган, т.е. законодателят да му е придал правно значение, да го е направил юридически факт. В случая се отнася до непредприемане на фактически действия по издаване на административен акт, насочен към изпълнение на задължение по силата на закон от административния орган за изменение на премиите след изтичане на 6-месечния срок и при изпълнение на предпоставките по чл.31б, ал.2

от ЗЕ. Бездействието на органа може да се изразява както във фактически, така и в правни действия в зависимост от съответното задължение, което този орган има по закон. В този смисъл е трайната практика на ВАС (решение №1791 от 09.02.2018г. по адм. д. №8904/2016г., решение №10568 от 16.08.2018г. по адм. д. №9045/2017г., решение №1950 от 06.02.2020г. по адм. д. №2432/2018г., решение №2914 от 20.03.2025г. по адм. д. №9719/2024г.).

Неоснователно е възражението на ответника, че евентуално задължение за изменение на премиите е възникнало едва на 13.04.2024 г. Съгласно чл. 31б, ал. 2 от Закона за енергетиката, задължението за изменение възниква при кумулативно наличие на две условия: /1/ съществено изменение на прогнозната пазарна цена и /2/ изтичане на минималния шестмесечен срок от последната промяна. Установено е от доказателствата по делото и не се оспорва от страните, че последната промяна на премиите е извършена с Решение Ц-13/30.06.2023 г., а същественото отклонение е налице към месец декември 2023 г. При тази фактическа обстановка предпоставките за изменение на премиите са били изпълнени към 01.01.2024 г., а не към посочената от ответника по-късна дата.

От събраните по делото доказателства се установява и наличието на претърпени от ищеца вреди – пропуснати ползи. Съдържанието на понятието „вреда“ не е дефинирано от законодателя. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние. Имуществените вреди представляват разликата между имуществото на кредитора след засягане на благото и това, което би имал, ако нямаше засягане. В настоящия случай се претендират пропуснати ползи, които се установяват, когато неблагоприятното въздействие е осуетило едно сигурно увеличаване на имуществото на засегнатото лице, т.е. пропуснатата полза е едно неосъществено поради неблагоприятното въздействие сигурно увеличаване на имуществото

Като не е получил премиите в размера, в който е следвало да бъдат изменени от КЕВР за ищеца е настъпила вреда от бездействието на административния орган, която представлява разликата между изплатените му премии през исковите периоди и тези, които биха били изплатени, ако органът не бе бездействал и бе изпълнил задължението си по чл. 32б, ал.2 от ЗЕ да ги измени. В приетото по делото заключение по СИЕ е направено изчисление на дължимата премия на „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД за един мегаватчас произведена електрическа енергия от ФЕЦ „Ръжено К.“ за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., при прилагане на прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024г.-30.06.2024г. Премията за съответната група производители се определя като разлика между приложимата преференциална цена и прогнозната цена за тази група, коригирана с относимия коефициент. В случая следва да бъдат използвани отговорите на вещото лице по допълнителната СИЕ по данни за фючърсите за българския пазар от Европейската енергийна борса за месец декември 2023 г. по изложените по-горе съображения. Съдът не кредитира отговорите на СИЕ в останалите варианти, тъй като вещото лице е отговорило на поставените въпроси, като е използвало данните към месец декември 2023г., предоставени от КЕВР с официален документ, приет

като доказателство по делото и неоспорен от страните. При прогнозна цена за базов товар към края на м. декември 2023г. 185,47 лв./МВтч; Групов коефициент, изчисленият от КЕВР в Решение № Ц-13 / 30.06.2023 г. - 0,97619 и прогнозна пазарна цена за групата на производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия в размер на 181,05 лв./МВтч., премия за електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, при преференциална цена 485,60 лв./МВтч е изчислена на 304,55 лв/МВтч. При прилагане корекция надолу 5 % към прогнозната цена, както е подходено в Решение № Ц-13 / 30.06.2023г., премията за електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, при преференциална цена 485,60 лв./МВтч, е изчислена на 308,90 лв/МВтч. Ищецът „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД, е получил приходи от премии в размер на 235,33 лв./МВтч. При премия на стойност 308,90 лв./МВтч, ищецът би получил допълнителни приходи от премията в размер на 73,57 лв./МВтч. Разликата между реализираните приходи от премии от „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД, изплатени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ за периода 01.01.2024 г. -30.06.2024 г., и приходите от коригираната премия в размер на 308,90 лв./МВтч, изчислена от допълнителната експертиза, е на обща стойност 232849,05 лв. или 119053,83 евро, като за м. януари 2024г. са в размер на 23836.68 лв., за м. февруари 2024г. – 30 899.40 лв; за м. март 2024 – 37962.12 лв.; за м. април 46496.24 лв; за м. май 2024г – 42155.61 лв. и за м. юни 2024г. – 51499.00 лв. В тези размери следва да бъдат уважени и обективно кумулативно съединените искове, предявени от „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД.

В мотивите на тълкувателно решение № 1/15.03.2017 г. по тълк. дело № 2/2016г. на Върховен административен съд е изяснен въпросът какво е съдържанието на употребените в чл. 4 от ЗОДОВ понятия - пряка и непосредствена последица от увреждането. Легална дефиниция на тези понятия законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия. Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията "пряка и непосредствена последица" са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение. В практиката на Върховния касационен съд, обективирана в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "... непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите".

От посочените разпоредби следва, че между незаконосъобразното бездействие на ответника и вредата, претърпяна от ищеца, е налице пряка причинна връзка. Доколкото премиите се изплащат от ФСЕС в размера определен от КЕВР, която е натоварена с властнически правомощия по регулиране на дейностите в областта на енергетиката, то между незаконосъобразното бездействие и причинените вреди под формата на пропуснати ползи е налице пряка причинна връзка, което обуславя основателността на

исковата молба. Между установеното бездействие на ответника и вредата, претърпяна от ищеца, е налице пряка причинна връзка, а не прекъсната и опосредена от сключения между ищеца и ФСЕС Договор за компенсирание е премии № ВЕИ-72 от 31.10.2018 г., тъй като размерът на премиите, определен от КЕВР, е задължителен за тях по силата на оправомощаването на ответника от закона да я определя. Следователно, след като ответникът КЕВР е бездействал, като не е изменил премиите в нарушение на закона, той следва да носи и гражданска отговорност за вредите, причинени от действието на тези незаконосъобразни актове. В този смисъл е преобладаващата и най-нова практиката на Върховния административен съд, обективирана в Решение № 1030 от 27.01.2021г. по адм.д. № 8886/2020г. на ВАС, Решение № 1757 от 10.02.2021г. по адм.д. № 5667/2020г. на ВАС, Решение № 1105 от 28.01.2021г. по адм.д. № 904/2020г., Решение № 9216 от 17.08.2021г. по адм.д. № 9683/2020 на ВАС, Решение № 17672 от 23.12.2019г. по адм.д. № 4340/2019г. на ВАС, Решение № 9212 от 17.08.2020г. по адм.д. № 9684/2020г. на ВАС и мн.др.

По изложените съображения исковите претенции на ищеца по предявените обективно кумулативно съединени искове следва да бъде уважени до посочените размери, доказани със СИЕ във варианта, в който са използвани предоставените от КЕВР данни за м. декември 2023г.

Основателността на главния иск обуславя и основателност на акцесорната претенция за заплащане на лихви върху главниците на присъжданите обезщетения. Върху определените като обезщетения за непозволено увреждане суми се дължи законната лихва от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. В случая следва да се приложи разрешението, дадено с Тълкувателно решение №3 от 22.04.2004 год. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004г., ОСГК и по т.4 от ТР № 3/22.04.2005 год. по тълк. дело №3/2004 год. на ОСГК на ВКС, според което изискуемостта на законната лихва върху обезщетението е от момента на преустановяването на незаконни действия или бездействия на административните органи. В тази връзка съдът не кредитира заключението на вещото лице относно размера на лихвите, тъй като изчисленията му не са съобразени с цитираната практика, а са изчислени лихви към момент предхождащ изискуемостта на вземането. Размерът на лихвите може да бъде изчислен без да са необходими специални знания, с помощта на лихвения калкулатор в интернет сайта на НАП. С оглед уважената част от исковите претенции за периода до подаване на исковата молба размерът на законната лихва възлиза общо на 14246.06 евро, така както се претендира от ищеца.

Следователно, исковете следва да бъдат уважени в общ размер на 119053,83 евро и лихви в размер на **14246,06 евро** за периода на преустановяване на бездействието (01.07.2024г.) до подаване на исковата молба – 19.05.2025г., от които :

- 12187,50 евро. (23836,68 лв.) представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премиата за периода от 01.01.2024г.-31.01.2024 г.;

- законна лихва за забава от 1458.36 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба;

- 15798,61 евро (30899,40 лв.), представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премиата за периода 01.02.2024г. - 29.02.2024 г.;

-законна лихва за забава от 1890,47 евро върху горепосочената главница за забава от

01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба;
- 19409,72 евро (37962,12 лв.), представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.03.2024г. - 31.03.2024 г.;

- законна лихва за забава от 2332,58 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба;
- 23773,15 евро (46496,24 лв.), представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.04.2024г. - 30.04.2024 г.;

- законна лихва за забава от 2844,71 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба;
- 21553,82 евро (42155,61 лв.), представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.05.2024 г. - 31.05.2024 г.;

- законна лихва за забава от 2579,15 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба;
- 26331,02 евро (51499,00 лв.), представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.06.2024 г. - 30.06.2024 г.;

- законна лихва за забава от 3150,79 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба.

Както и законната лихва за забава върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба 19.05.2025г. до датата на окончателно изплащане на дължимите суми. С оглед основателността на главния иск, предявеният в условията на евентуалност иск за присъждане на обезщетението на основание чл.2в, ал.1 т.1 от ЗОДОВ не следва да се разглежда.

Предвид изхода на спора и своевременното искане, на основание чл. 10, ал.3 от ЗОДОВ, ответникът следва да заплати на ищеца разноските по производството в размер на 15746,26 евро, съгласно представения списък.

Воден от горното Административен съд София-град, Първо отделение, LXV състав:

РЕШИ:

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране да заплати на „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], обезщетение за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал.2 от Закона за енергетиката за периода от 01.01.2024г. – 30.06.2024г. в общ размер на 119053,83 евро и лихви в размер на **14246,06 евро** за периода от преустановяване на бездействието (01.07.2024г.) до подаване на исковата молба (19.05.2025г), ведно със законната лихва за забава от датата на подаване на исковата молба (19.05.2025г.) до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране да заплати на „ЕНЕРДЖИ ГРУП БГ 2009“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], разноски по делото в размер на 15746,26 евро (петнадесет хиляди седемстотин четиридесет и шест евро и двадесет и шест цента).

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението.

Съдия: